

DRAGOS PROTOPODESCU
TOMA VLADESCU

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI
Bulevardul Elisabeta 12, etaj II.

TELEFONE
Direcția Administrația 4-65.82
Redacția 4-84.34

ABONAMENTE:
Comuna urbana 1 an 200
3 luni 75
Comuna rurala 1 an 250
3 luni 85

BASARABIA, TARĂ MOLDAVĂ

Problemele de viață ale Moldovii dintre Prut și Nistru, cu soluțiile lor

de Nicolae Bogdan

Ruinele Cetății Hotinului (la 1860)

PAMANTUL

Este atât de evident faptul că Basarabia face parte ORGANICĂ din marele ansamblu geografic, etnic și istoric al României, încât o discuție pe această temă apare ca absolut gratuită.

Totuși pentru a ne fortifica noi înșine în certitudinea drepturilor și în inalienabilitatea datelor de a valorifica până la capăt acest pământ, ca și pentru înălțarea noastră sufletească în momentul când pornim la luptă, e bine să ne mai reamintim din când în când adevăruri ca acestea, devenite banale:

Teritoriul basarabean este un element component indispensabil al splendei și armonioasei unități geografice a pământului românesc. Nistru e un fluviu carpat, ultimul fluviu carpatic spre hotarul de răsărit al Europei Centrale. Dealurile din Nordul provinciei, sunt o continuare firească a depresiunilor subcarpatice din Moldova de sus și de centru. Iar Basarabia de sud face parte din hinterlandul gurilor Dunării în jurul căreia va fi sortită să graviteze din toate punctele de vedere și mai ales din acela economic.

OAMENII

Pământul rodnic al Basarabiei, de Moldoveni a fost pus pentru prima oară regulat și sistematic în valoare; ei l-au străbătut și l-au identificat ca vânători, l-au colindat și i-au botezat locurile în ipostază de păștori; ei l-au arat, l-au semănat și l-au desfructat în calitate de plugari, împărțindu-l în moși, sămănându-l cu saie, întărându-l cu cetății și cu puncte fixe de apărare. DUPĂ CUM TOT MOLDOVENII AU FOST ACELA CARI

AU APARUT CU SABIA ÎNCEST PAMANT ÎNCELE MAI ÎNDEPARTATE ÎN TUNECIMI ALE EVULUI MEDIU, ÎMPOTRIVA CENUȘELOR HOARDE SALBATECE CE S'AU REVARSAT PE ACI SUTE DE ANI DE-A RANDUL CAIRE EUROPA CENTRALĂ ȘI SUDICĂ.

CODRENII, una din cele mai vechi și mai curate sămânți românești, originară de prin finutul Tecuciului și răspândită apoi prin Codrii Tighinei și ai Sorociei, însoțind arta războiului de la țărani pe cari îi băteau regulat, aveau acum patru cinci sute de ani o reputație inegalabilă de vitejie și de invincibilitate. Se scormise chiar mai târziu și din această pricină pe socoteala lor un proverb foarte semnificativ care subsistă și astăzi până și pe la Români transilvăneni și care sună exact așa:

«Cinci țărani de Crâm, plătesc (valorează) mai mult de cât zece de Bugoj și cinci Moldoveni, biruesc pe zece țărani de Crâm; ear cinci Codreni, bat pe zece Moldoveni».

DESPRE VITEJIA PROVERBIALĂ A CODRENILOR

În afară de cronicari, marele DIMITRIE CANTEMIR este acela care ne-a lăsat cele mai substanțiale și mai documentate informații asupra vitejii și vitejiei inegalabile a Codrenilor. Iată așa dară ce scria el încă de pe acum două sute de ani, când Basarabia și Moldova formau — ca și acum — un singur trup:

«Alti codru, dincolo de Prut, la marginea Basarabiei, ce se cheamă Tigheciu, coprinde în lăuntru mai la trei zeci de miliarde italiene și este pentru Moldoveni apărarea lor cea mai tare împotriva Șefilor cari de multe ori o au atacat, dar nici odată nu o au luat-o. Copacii deși sunt foarte înalți, dar așa sunt de deși, încât nici un pedestru nu poate să străbată, fără numai pe poteci cari sunt știute numai de locuitori, vestigiul Codreni».

«Mai înainte se numărau acolo peste 12 mii de locuitori — capi de familie — toți călărești, cari erau ostași cei mai viteji din toată Moldova; ear acum după războaiele și căderile cele multe, de abia au mai rămas două mii».

(Cantemir «DESCRIPTIO MOLDAVIAE» pag. 30).

În afară de acești viteji CODRENII, de la Alexandru cel Bun și până la Vodă Ștefan cel Mare, toți voievozii moldoveni au împânzit Nistru cu coloniști războinici, menși să lucreze pământul, să-l apere și să înălțască garnizoanele cetăților de pe Nistru la vreme de neșos. Urmasii acestora, sunt românii basarabeni de astăzi.

ALTE IMPORTANTE MARTURII ISTORICE

Osebit de aceasta, o de observat că toate marile lucrări de artă și de protecție ale Basarabiei, poartă o pecetie latină și au fost lăuate moștenire dreaptă Moldovenilor, ca singurii copii autentici ai pământului basarabean.

S'a afirmat necontenit de la unire încoace, că Basarabia a fost cea mai oropsită dintre provinciile românești, iar presa jidovească în special, multe că untherthanii acestia, împreună cu politicienii de moarăți, vasalii lor, își făceau se fereau să arate care este pricina adevărată a relelor și calamităților cari

Metoda aceasta plângărească și ipocrită e prea ușurată și prea ineficace poate face parte din panoplia cavaleriștilor noastre arme de luptă.

Cetitorii sunt preveniți așa dar că în rândurile ce urmează n'am formulat simple opinii personale, ci realități trăite, constatări rigurose determinate și verificate după cele mai sănătoase metode științifice și confruntate între ele rezultatele dobândite de cei mai reputați autori și cercetători în materiile cari realităților constatate.

bean. Valul troian de pildă, care taie Basarabia în două și pe care puterea devastatoare a peste o mie șapte sute de ani n'a fost în stare să-l steargă de pe suprafața solului, este opera legionarilor împăratului Traian.

Apoi toate cetățile Nistrului, începând cu Chilia, cu Cetatea Albă și Tighina și sfârșind cu Soroca și Hotinul, au fost zidite de către genovezii latini în colaborare cu Moldovenii, în a căror completă stăpânire au intrat mai apoi. În așa fel că astăzi când arheologii întreprind săpături pe sub zidurile venerabile ale acestor cetăți, martore ale celor mai luminoase epoci de vitejie și de glorie ale strămoșilor noștri, nu arareori e în situația de a descoperi, sub straturile groase de gunoier, lăuate de

turci, de tătari și de alți orientali împuțiti, măndrele steme ale Voievozilor Moldovei cu capul de zimbru dăltuit în piatră. Am fost eu însumi martorul desgrăbirii unei astfel de steme la CETATEA ALBA, a cărei inscripție vorbește de o poartă ridicată de către Părcălabul Hraman într-a slava lui Ștefan Vodă, Domnul și stăpânul său. Am cetit și recitat arhaica inscripție cu ochii împănjenii de lacrimi.

SE PRODUC ÎN PENIBIL HIATUS ISTORIC

De sigur că dacă Moldova, împreună cu Basarabia, n'ar fi fost pusă — după cum atât de plastic observă Cronicarul — în calea tuturor războaielor, dacă populația provinciei dintre Prut și Nistru n'ar fi fost sistematic cimată de năvăliri și de războaie

și finalmente epuizată; dacă ar fi putut gusta măcar o suflă de ani din binefacerile unei păci relative și a unei vieți independente, am fi văzut apăsându-se acolo o frumoasă cultură urbană, autohtonă, adică românească și creștină.

Dar lucrurile au luat cu totul altă întorsătură. Căci înlocuim mai ca în Spania visagotică, tot așa și aci, opresiunea brutală și înclăcărită continue ale musulmanilor, urmate de infiltrațiunile insidioase a jidanilor, ne-au oprit pentru câteva sute de ani normala respirație istorică. În așa fel că astăzi, noi cei stimulați și fasonați suflotește de educația legionară, suntem obligați să reluăm firul sforărilor strămoșilor noștri, pe care condițiuni istorice vitrege l-au rupt

încă de pe la anul 1500.

Și în clipa aceasta, când ursita ne-a împovărat umerii cu greava sarcină de a realiza noi, ceea ce n'au putut înălțați năstă generații cari ne-au precedat, zidirea unei cetăți românești unitare și curate, trebuie să constatăm donă lucruri.

a) Că avem la îndemână un singur element de zidire istorică, pe jidan. Într-un element de nădejde: credincios, viteaz, lesne de entuziasmat, educabil, harnic, destoinic, isteț și capabil de cele mai de necrezut metamorfoze, cu singura condiție de a-l înțelege și de a-l sprijini suflotește necontenit;

b) că avem împotriva noastră un singur dușman ireconciliabil pe jidan. Iar acesta e primejdios la culme, tocmai pentru că el s'a dovedit capabil să pervertească, să anarhizeze, să otrăvească și să ucidă însăși substanța vie a opere istorice ce ne propunem să înălțăm, adică pe jidan.

Ceea ce înseamnă că înaintea de lichidarea acestui jidovimii parazitare și asasină, nu vom putea face ca din masa încă informă a țărănimii basarabene să se diferențieze buni comercianți și meșteșugari, osteni viteji, medici, întreprinzători industriali,

Piatră de pe frontispiciul Cetății Albe, din anul 1558. (Se distinge Stema Moldovei cu capul de zimbru)

inițiatori spirituali și invatatori de valoare universală. E tocmai ceea ce vom demonstra cu fapte și cu exemple izbutoare în rândurile ce urmează.

CUMPLITELE CONSECINTE ALE INVAZIEI JIDOVEȘTI ÎN BASARABIA

Mi se strânge inima de durere, mai ales mie care am văzut primele lichidări ale luminii pe marurile basarabene ale Prutului, când mă gândesc că după Maramureș și Bucovina, Basarabia a fost cea sortită să experimenteze pe o scară vastă și complexă, întocmai ca un imens cobai, toate îngrozitoarele consecințe ale unei invazii jidovești masive.

Ne veți întreba poate, aici cari n'ați văzut încă păduchele pe stăii și pe jidan operând la bariera târgurilor înstrăinate:

Întru cât și pentru ce invazia jidovească poate fi mai de temut decât o invazie turcească, rusească sau nemțească?

Răspunsul e foarte ușor de formulat:

Pentru că singur jidanul nu e exercițiu o simplă presiune exterioră asupra obștei românești, ca turcul, rusul sau neamul în decursul istoriei, ci îi atacă și otrăvește înșiși izvoarele ascunse ale vieții naționale, pentru a ne steriliza în masă și pentru a ne extermina în mod lent dar sigur. Singur jidanul înabuză toate târgurile și orașele, acaparează toate funcțiile economice și la rigoare chiar și pe cele administrative și politice, spre a nu mai lăsa țărănimii nici o posibilitate de diferențiere socială, de a se afirma creatoare și productivă și în alt domeniu de cât în munca brută a pământului. Din această cauză, ori unde jidanul apucă de a se suprapune ca un cancer, peste o întreagă clasă socială spre a o înabuză, țărănimia degenerază și se ticăloșește cu totul ȘI ODATA CU EA, NAȚIUNEA ÎNTREAGĂ.

Mai cumplit decât atât: o țărănimie complet intoxicată cu jidovi, DEVINE STERILĂ PENTRU CULTURA ȘI CIVILIZAȚIE. Ajunge o pură piesă de muzeu etnografic. Iar acesta e un adevăr halucinant, o sentință de moarte pe care ar trebui să ne-o reprezentăm cu litere de foc prefuldenți spre a n'o pierde din vedere nici o singură clipă pe străzi, în locuiri publice, prin case și chiar în inimile noastre.

MARAMUREȘUL a mort pentru cultură, înabuzat fiind de mazăga iudaică. El e pentru na-

Tragedia românilor dintre Prut și Nistru

— Exprimată în date, fapte și cifre —

de SERGIU FLORESCU

Doamne, Dumnezeu, ajută-mi să descriu jalea românilor din Basarabia!

Peste 100 de ani, glia noastră strămoșească dintre Prut și Nistru, ruptă prin forță brută de la sânul mamei, a fost stăpânită de răposata împărăție a forțelor. Timp de peste 100 de ani, enutul absolutismului forțat s'a năpustit cu toată cruzimea asupra moldovenilor, cari formau majoritatea locuitorilor din această provincie; s'a recurs la o serie întreagă de metode pentru a se ajunge la rusificarea urmașilor Mareșului Voievod Ștefan cel Mare. Tactica rusă a reușit, în parte, să schimbe portul moldoveanesc. Atât. Nu au reușit rusii însă să schimbe felul de trai al moldoveanului: după UNIRE, am găsit în Basarabia tot același fermecător de frumoasă limbă românească și aceleași obiceiuri strămoșești, ca la 1812.

Frumos act de rezistență românească, contra tendințelor de înstrăinare!

1917. Anul bucuriei românești. Basarabia a revenit la sânul mamei. Românii dela Prut până la Nistru îmbrăcaseră haina de străbutoare și preamăreau fericiitul eveniment al Unirii. Enutul rusesc dispăruse ca prin farmec: moldovenimea noastră începuse o viață NOUĂ, o viață liberă — la ea acasă.

NAVALA JIDANILOR

Dar vait bucuria a fost de scurtă durată. În primii ani dela Unire, au apărut blestematele partide politice-democrate, care, prin mișloane nedemne au înnebunit lumea: a început lupta fratricidă. În toată această luptă și din pricina trădărilor politicienilor, alții din sânul poporului, a scos capul în Basarabia un alt dușman, mai periculos decât stăpânirea enutului rusesc. Asupra acestei mănăsoare provincii s'au năpustit jidanii, cari, cu timpul — în cei 19 ani dela Unire — au reușit să pună mâna pe 90 la sută din bogățiile și câștigurile moldovenilor. Bietul moldovean a fost readus la sclavie.

Deosebit de jidani — să fi fost 50.000! — cari locuiau în Basarabia, încă înainte de război, imediat după Unire, sub masca de erefugiți, un potop de jidani, alungați sau fugiți de pe toate colăurile lumii, au reușit — datorită Kahațului, reprezentat prin «Uniunea erefitorilor pământeni», care le-a procurat acele, cu ajutorul rabinatelor și a corupți Ad-ția românească, făcându-le posibilă viața pe pământul românesc — să se stabilească definitiv pe glia noastră strămoșească.

Asemenea «muscipiri» neposibili, deveniți cu timpul «cetățeni» sumari, cu acte în regulă, avem peste 500.000 — rămași în Basarabia: unii, chiar foarte mulți, după ce au obținut acte în regulă s'au stabilit pentru mai multă siguranță, în alte părți ale țării.

Acapararea pământurilor

Se știe că, imediat după Unire, au fost expropriate toate moștile marilor latifundiași și proprietari din Basarabia — lăsându-li-se doar câte 100 ha. teren și eventuale livezi pe moștile respective. Și, pentru a se face «dreptate socială», au fost improprietăți țărani.

Odată cu improprietățile țărănilor, au apărut și cămătarii jidani, cari pentru imprumuturile mici cu procente mari, au pus stăpânire pe loturile improprietăților.

Pe prefuri de batjocură, de cele mai multe ori pe «votăci», jidani, în numele cărora s'a alocat faimoasa lege agrară, și-au pierdut ogoarele. Astăzi, după 19 ni dela Unire, sun-

sibilă viața pe pământul românesc — să se stabilească definitiv pe glia noastră strămoșească.

statistică a pământurilor înstrăinate sigur — încă nu s'a făcut o ce — ca 50 la sută din pământurile expropriate dela «boeri», cu care au fost improprietăți țărani, au trecut în stăpânirea jidanilor.

În ultimii 7 ani, nu numai pământurile improprietăților trec în mâinile jidanilor, ci — datorită fondurilor furnizate de faimoasa societate internațional-jidovească «Jewish Colonisation Association» (I. K. A.) — foarte multe pământuri jidonești trec în patrimoniul lui Iuda.

IONEL I. MOȚA DESPRE INSTRĂINAREA PAMANTURILOR

Eroul legionar, Ionel Moța, vizit-

tând Chișinăul în timpul când guvernul a autorizat în mod oficial, funcționarea soc. «I. K. A.», a scris în Cartea de Aur a ziarului «România Creștină», următoarele:

«Întâmplarea face ca acum când — după 17 ani — revăd pentru întâia dată Chișinăul, să citesc uluitorul jurnal al consiliului de miniștri, apărut zilele acestea în «Monitorul Oficial», prin care este autorizată a se instala în Chișinău filiala marelui organizațiunii mondiale de colonizare jidovească «Jewish Colonisation Association» (I. K. A.), cu sediul principal în Anglia. Ziua aceasta a apariției în M. O. al jidaii a actului oficial de trădare a neamului, de către propriul său consiliu de miniștri, va rămâne în istorie. Cucerirea țării de către năvala jidovească se făcea până acum intens, dar în mod acoperit. Cu începerea de azi, colonizarea României cu jidani se face cu autoritatea oficială a statului, împotriva textului preels al Constituției care oprește colonizarea țării cu strein.

«Este supremul act de trădare și de aservire a actualilor conducători la străinul cuceritor. Suntem un stat naționalist decapitat, pe față, cu Jurnal și Monitor.

«Cine reacționează așa cum trebuie în fața acestei decapități? Cine apără Basarabia de atacul organizat sistematic și pe față de «I. K. A.»? Aci în Chișinău, nu văd nici o tabără, unde să se ascundă armele românești pentru luptă, afară de această culb legionar al «României Creștine».

«Dorace acestul culb să fie conștient de marea lui sarcină și o noare de singur apărător al Basarabiei în războiul porit de jidovime.

«Să fie viteaz! Să organizeze lupta legionară meticalos și prudent dar cu hotărâre de a muri mai bine decât de a cedă».

25 Octombrie 1935.

Ion I. Moța

Am respectat adevărul lui Ionel I.

(Continuarea în pag. IV-a)

Un biet țaran — muncitor chaimatlos, și un jidov reptant, încetățenit în mod fraudulos.

Măz din codrii Băcului, scoborât autentic al vitejilor Codreni de odinioară

(Continuarea în pag. II-a)

Basarabia, Țară Moldavă

(Continuare din pag. I-a)

fiare ca un mîndular purtîndu-
nu-î mai simle.
BUCOVINA de aşideri, în ul-
timii treizeci de ani, împotriva
marilor şi puterilor sale tra-
dicio, n'a mai dat nici un artist,
nici un literat nici un cugător
de mari proporţii. Efectele in-
dustriaşii se resimt aşa dar cu o
precizie matematică.

E RANDUL BASARABIEI ACUM

Basarabia de aşideri, era vir-
gină culturalmente. Răzbiul şi
maziliile ei, şmănaşi şi astăzi
până aproape de Cetatea Albă
— la Olăneşti de pildă — vor-
besc o moldovenească cu par-
fume de cronici şi de psaltri ve-
chi ce emponaiează pe orice en-
ciclopădă, iar poporul nu l-a
lăsat vîna creaţiune atunci

cînd otrava jidovească nu veni-
se încă să-i turbure şi să-i în-
chege sîngele. Dovada apei fu-
guos şi multilateral BOGDAN
PETRICEICU HAŞDEU care s'a
ridicat ca un meteor în secolul
trezec pe cerul culturii române-
şti.

Astăzi nici un nume mare, nici
un nume răsunător nu ne-a mai
venit de peste Prut. Destructivul
spirit jidovesc îşi operează ter-
ribila lui selecţie: nu mai lasă
să răsară în etajele superioa-
re ale societăţii decât pe politi-
cieni potlogari şi venali cu nu-
me de animale domestice, cari
nu ajung celebri de cît prin fur-
tuguri, prin căsătorii lor cu ji-
doace bogate şi prin cretinis-
mul lor incurabil.

Caracteristicile jidovului basarabean

ocupaţia rusească de poete o su-
tă de ani ar fi trecut întotdeauna
un vis arit, fără să lase urme pro-
vizabile în afară de colonizările
germano-bulgare din Sud, dacă nu
se-ar fi lăsat pe jidani ca amintiri.
Căci jidani moscoviti sunt cea mai
tristă şi mai oribilă plagă cu pu-
tea fi aşvîră de către o împără-
tie muribundă. În spănzura unei
naşii tinere şi slăbită de războaie.

Prima caracteristică a acestor ji-
dani este stăruinţa fizică: sunt în-
dolenşi şi respingători la vedere cu
adrenale şi cu precizii pînă de
laesca, cu ochi plini de urdori,
fără o mai pomene de puterea epi-
ciclofă pe care o emană.

A doua caracteristică: sunt de o
laesca preţoasă, patologică. Cad ca
omnile pe orice aşezare omenească
şi întotdeauna ca omizile, devoră-
toare; belug, vestile, verdeţea şi
viele bune. Pe urma lor locul ră-
mîne stercor şi iar jidani în vi-
vdenţe, nu-î mai rămîne decât cer-
eul sau emblema în altă ţară.
Căci să rugăm stăruitor să cedeze
o exagerare de loc în relaţiile
noastre: Orîndu-se aşeză jidani
pe speclă la bestială, jidani au
ajunge în cea mai tragică stare.
Adaptează aminte de jidani din
Maramureş CARE MOARE LITE-
RAMENTE DE FOAME; aduce-

şi-va aminte de sătenii lugubri, pă-
mîntii şi descuşi, cari se strecoară
ca nişte umbre pe sub garduri eliar
pe aci pe la Bucureşti cu nişte
sepe rupte şi murdare pe cap, ca
un înfulec al provenienţei provin-
ciale.

El bine, să stii că aceştia sunt
vielele monstruoase ale jidoviei.

Iar a treia caracteristică a jida-
nilor basarabeni, este FEROCITA-
TEA SANGVINARĂ. Paraziţii a-
bestia, cari în alte timpuri erau in-
sidioşi şi umili, în timpul revolu-
ţiei ruseşti când nu mai exista nici
o autoritate şi când cădeau căile
de sud de asvîră suiei pe câte un
creştin dezarmat, ei s'au dedus la
gustul îmbălbărit al singelui. Iar
acum când nu-î pot violenţi pe jid-
ran pentru a-î despuia, recurg la vi-
olence, la violenţe. De asemenea
în oraşe, cînd simi că dispun de o
condiţiune superioritate numerică
şi cînd îşi au fuga asigurată, nu
e de loc rău să vezi jidani recur-
gînd la cuşit sau revolver, spre a
răpune câte un creştin izolat. Ad-
uceţi-ăi aminte numai de asvîră-
rea mişelă a naţional-creştinimii
lui SACARA la Târgul-Brînci şi
de condiţiile floroză în cari s'a
adăpîrit această abominabilă cri-
mă.

Proporţiile halucinante ale invaziei

O a patra caracteristică a jida-
nilor basarabeni, este multimea lor
împalmătoare, pe mal pomente.
În adevăr, în alte provincii — în
afară de Maramureş unde plaga e
şi mai hipertrofiată şi mai înăbu-
şitoare — există jidani, însă în nu-
măr mai restrîns şi într-o proporţie
constantă scădere, faţă de numărul
global al populaţiei.

Apoi în altă parte, ei sunt mai
discreţi şi mai rezervaţi. Pe cînd
aici nu. Aici au covîrşit tot, au
pîngărit şi-au murdărit tot, au aca-
parat tot cu o sălbăteală şi nesă-
ţoasă foame de halaur şi înţeleg să
îşi afirme deplină stăpînire cu bru-
talitatea şi ferocitatea saşului
ce a apucat să spînzure burta că-
drului şi să intre înăuntrul.

În întîlnestii pretutindeni: pe stî-
nlele ruine istorice — de pe Nistru,
unde-şi stabilesc provizoriu cuiburi
de păsări de pradă, înainte de a
trece mai departe; în întîlnestii pe
drumuri, cu bocecele de pradă la
spînare, sau în ipostază de căruţaşi
şi de birjari; în întîlnestii la sa-
te, ca morari, cărelumari şi jefuitori
legali, în întîlnestii la tîrguri şi la
oraşe, unde nu-î mai poţi trage su-
ficient de ei. Iar repartiţia este o-
egală atât în aşezările urbane, cât şi
în cele rurale. Ei sunt tot atât de
mulţi la HOTIN, ca şi la NOUA
SULITA; tot atîtă la LIPCANI ca
şi la LOZOVA; tot atîtă la BEL-
CENI ca şi la LEOVA CAHULU-
LUI; tot atîtă la BALTI, ca şi la
TELENESTI.

Mănăstirea Noui Neamtu, aşa cum arăta ea acum o jumătate de veac...

să viziteze un sat basarabean la
fata locului. Va vedea acolo pe cre-
ştin transformat în brută hirsută
şi nesimţitoare, trînd exclusiv pen-
tru satisfacerea nevoilor fiziologice
ale hideoasei lăcuste indaice; va ve-
dea femei slăbite de mîncă şi de

batută cari au mai au uman în-
tîrînele de cît forma vestimentelor;
va vedea copii albastrui, crescuţi
în căruţe străbune şi umede mai
rău mîncătoare de cît cocienele; va
vedea porci şi câini cari trăiesc
mai bine de cît oamenii. Va vedea,

Chişinăul, metropolă jidănească

Să vă arătăm aci o cariozitate
pe care a-ţi ignorat-o de sigur
pînă acum: Proporţionalmente
vorbind, Chişinăul este oraşul
cu cea mai densă populaţie ji-
dovăască din tot sud-estul Eu-
ropei şi, ceea ce e infinit mai
semnificativ, CHIAR ŞI DIN
PALESTINĂ! Fiindcă în nici
un oraş din Palestina, NICI MAI
CAR în IERUSALIM SAU în
VESTITUL TEL-AVIV, jidani
nu sunt într-o proporţie de 68
la sută din totalul populaţiei,
ca la Chişinău, capitala unei-
din cele mai incontestabil ro-
mâneşti dintre provinciile noa-
stre.

Sărman Chişinău!
Ah, şi dacă n-ai bănuî măcar ce
fel de jidani creşte şi se îngreşe-
aci, nu numai că v-ai pierde
pentru totdeauna pofta de somn
şi de mîncare, dar n-ai mai
avea răgaz pînă cînd nu î-ai
şti curiozităţi de aci ca pe viernii
dintr-o rană.

Fiindcă e bine să stii că jida-
nul de aci se deosebeşte de consor-
geamul său din alte tîrguri şi oraşe
basarabene, atît prin finuţ, cît şi
prin volum şi mai ales prin cal-
tate!

La HOTIN, la SOROC sau la Tighi-
na de pildă, jidani, mai ales cel
proaspăt sosit de peste Nistru, a-
spărat şi sordid ca un câine rădă-
cit de convuls. Noaptea, chiar cînd
are la dînsul bijuterii de furat —
cozul nu e de loc rău — el şi-o po-
trece în colibele improvizate pe sub
ruini sau prin tavernela de pe uli-
tele infecte ale tîrgurilor. După ce
s'a familiarizat cu condiţiile at-
mosferice, cu aspectul exterior al
reprezentanţilor autorităţilor — bie-

te autorităţi româneşti! — şi mai
ales cu varietatea şi culoarea ban-
notelor şi pîgoanilor cari compun
moneta naţională. Rahat! Îi face
rost de un mic capital şi-î trimite
la fară sau în pre-un tîrg din in-
terior.

Jidani comun ai căuta să se fi-
zeze şi să se adapteze acolo unde
e îndrumat. Şi chiar dacă va ne-
meri o căutătură şi va face averă,
va rămîne la CALNARI, la ED-
LESTI la GURA GALBENA sau la
MAMALIGA.

Jidani cele agile şi neastîmpă-
rate însă, adică filia blestemată şi
parazitărie omînilor, va căuta să
ajungă neapărat la Chişinău. Pen-
tru că aci la delictul economic al
averii, se adăugă voluptatea ame-
liorării a puterii de a domina poli-
ticeşte pe alţii.

UNICA METAMORFOZA A HALDEULUI

Capitala Basarabiei e plină astăzi
de gangsteri de acestia. Ei sunt
depozitarii cerealelor, al vinurilor
provinciei, al pachetelor de acţiuni
bancare şi industriale ca şi al tu-
toror secretele întregului trafic.
Senatori, deputaţi, primari, con-
siliieri comunali, administratori şi
guvernatori finanţari, sunt protejaţi
şi camuflaţi lor de casă. Supra-
gheaţi în deapănare, aceştia din ur-
ma, desi nu fac parte efectiv din
comunitate, sunt guvernatori totuşi
de Kabal pînă în cele mai instig-
fante amănunte ale vieţii lor do-
mestice. Ei nu se pot ridica politi-
ceşte decât pe umeri lor nu apasă
povara vreunui act infamant, deo-
rece altmîdru n'ar mai putea su-
porta hăţul invizibil al jidanului.
Ei nu se pot căsători decât cu ji-
doace, ca să poată fi mai leme şi
mai permanent spionaj. (Şi, în a-
devăr, în consiliul comunal al Chi-
şinăului nu sunt trei consilieri cari
să n'abă jidovăsc drept soţii. In-

în sfîrşit, cele mai jalnice aşezări
de iei din estele putea închipui
vreodată.

Apoi, pretutindeni atmosfera in-
suporabilă a robiei care însoţea
acel şi stăpînesc sufletul ca sub
un căciulă de fer. Căci omul simplu,
tîrînul care spre a se dezvoltă are
nevoie de anumite norme etice sim-
ple dar pretutindeni simţite, întor-
mai precum planta are nevoie de
soare, imediat ce a intrat bine în
mîna jidanului etic el s'a vîndut
sufletul Satanei şi el cu mai ex-
tîrîna pentru el nici Dumnezeu, nici pa-
trile, nici lege cerească. Căci numai
atîta cu basama, sîrăcia cruntă,
dramul priberiei şi în cele din ur-
mă streănul dătorilor de pace.

Amatoriilor de documente pre-
cise le indicăm aci satele: BULBO-
RA şi TABANA din jidani Hoti-
nului; PARLITA din Bălţi; CO-
JUSNA şi SERPENI din jidani
Lăpuşnei; LUNGA şi DIULMENI
din Kabul.

În plus totuşi aceşti înalţi dem-
natori, au obligaţia fermă şi
inimabilă de a veghea ca fraudele
fiscale ale tîrînilor, ca jafurile lor
infame, ca afacerile lor verzoase, să
nu fie urmărite şi demasate de că-
tre organele administrative şi po-
liceşti prea zelose.

CONSECINŢA: în vreme ce pen-
tru o datorie de 3-400 lei la fisă,
perceptorul viade jidaniului cenusa
din vatră, nădragii de pe soara, pă-
nă din ou şi grîul de cînd n'a dat
nici mîncar în sepe, unuî WECH-
LER, unuî KAHANE sau AZICO-
VICI pentru frande şi contraven-
ţii de ZECI ŞI SUTE DE MILI-
OANE, nu li se secol la belăstele
nici măcar butelele cu vin mediteran-
de cel fin din becul garasist pînă
la refuz. (Camaradul SERGIU FLO-
RESCU vă va furniza exemple elo-
vante în această ordine de idei).

În plus totuşi aceşti înalţi dem-
natori, au obligaţia fermă şi
inimabilă de a veghea ca fraudele
fiscale ale tîrînilor, ca jafurile lor
infame, ca afacerile lor verzoase, să
nu fie urmărite şi demasate de că-
tre organele administrative şi po-
liceşti prea zelose.

CONSECINŢA: în vreme ce pen-
tru o datorie de 3-400 lei la fisă,
perceptorul viade jidaniului cenusa
din vatră, nădragii de pe soara, pă-
nă din ou şi grîul de cînd n'a dat
nici mîncar în sepe, unuî WECH-
LER, unuî KAHANE sau AZICO-
VICI pentru frande şi contraven-
ţii de ZECI ŞI SUTE DE MILI-
OANE, nu li se secol la belăstele
nici măcar butelele cu vin mediteran-
de cel fin din becul garasist pînă
la refuz. (Camaradul SERGIU FLO-
RESCU vă va furniza exemple elo-
vante în această ordine de idei).

Incheiere

Învădăndu-ăşi precum am văzut
provincia dintre Prut şi Nistru ve-
che şi venerată moştenire a lui A-
lexandru cel Bun şi Stefan Vodă cel
mare şi sfînt, jidani au procedat ca
într-o colonie; au acaparat în grabă
toate funcţiunile economice au pus
mîna pe industrie, pe negoţ şi pe
instituţiunile de credit, apoi au pîr-
să sărăciea metodică a băştinaşilor
creştini, prima fază a exterminării
sumarău căci mai risibil de ieftin
produsele agricole ale plugarilor
români, vînzându-le în schimb cît
mai scump produsele batjocurei de
industria jidovăască.

În cătiva ani, primul obiectiv a
fost atins. Toate bunurile sărace
ale moldovenilor, au trecut în gha-
rele rapace ale jidanilor. Cel dintîi
au ajuns săraci lipşi, nişte biete
umbră lîvre, bătute de asprele vîr-
turi ale secetei pe la Iaşi, pe la Ga-
laţi, Brăila, sau chiar pe la Bue-
arest, vînzându-se abandonat de
conducători, de Dumnezeu şi de
stăpînare, se declară iuvina fără
lupă, el se din oul nebruişilor
vitei al lui Stefan Vodă atleat ne-
înfricoşat al lui Hristos, descen-
denţii abjeşi ai Iudei, urmaşii
celor mai spurcate şi mai laşle lîf-
de pe lume, prindeau gustul arme-
lor, începă să-şi întemeieze oşti
de haluzinţi cu organizaţie mili-
tară ierarhică şi cu steaguri în re-
gulă, cu cari să-şi apere pămîntul
dobîndit prin fraudă, prin şmeche-
rie, prin escrocherie, prin fur...

Stăpînu-se alţii, vînzându-se bo-
gaşi, puterici, stăpîni pe averi
formidabile şi pe goini obedi-
nţi şi slugarici cari execută cu me-
ticulozitate la Bucureşti tot ce li se
ordăna la Chişinău cu nepăsare,
jidanii aceştia au ajuns de o im-
pătîmă pămîntoare, bestială, stru-
gătoare la cer. Ei, tîlharii de dru-
mul mare; ei criminalii de drept co-
muni; ei primădă aduse de erici; ei
paraziţi infami şi lăcuste hideoase
cari nu mai iutili societăţii de
cît buboacele, se consideră stăpîni
absoluţi ai provinciei şi ne răd pur
şi simplu în nas cînd încercăm să
orîndim că avem şi noi dăruiri
drepturi asupra ei.

O anchetă oricăd de su-
mară în acest mediu de ho-
tomanii trîndavi şi sarco-
stici, în această Sodoma de
cekişti asimilaţi oficialită-
ţi, vă va arăta că la Chi-
şinău în zilele noastre, a-
cum în anul 1937 dela
naşterea lui Hristos, ORI-
CE ROMAN CARE MAI
CREDE ÎN BIRUINŢA
CRUCII ŞI A DREPTĂŢII
CREŞTINE ÎN ȚARA LUI
ŞI A STRAMOSILOR LUI,
ESTE CONSIDERAT
DREPT NEBUN ŞI TRAT-
TAT CA ATARE!

DEZOLARE, STERPICIU-
NE ŞI MOARTE
Cînd v'am spus că Basarabia
e complet înăbuşită de parazi-
tara semăntie izraelitană, a-ţi
înţeles tot restul.
A-ţi înţeles de ce acolo nu
mai pulsează, puternică şi libe-
ră, viaţa culturală românească;
dece nu ai se întind braţe du-
ioase de frate; de ce norodul ro-
mân basarabean zace într-o apa-
tie neagră vecină cu agonia; de
ce acolo în ultimii douăzeci de
ani nu s'a mai ridicat nici un
poet, nici un prozator, nici un
cugător capabil să zgîndue, să
ilumineze şi să înalţe.

Cînd v'am spus că Basarabia
e complet înăbuşită de parazi-
tara semăntie izraelitană, a-ţi
înţeles tot restul.
A-ţi înţeles de ce acolo nu
mai pulsează, puternică şi libe-
ră, viaţa culturală românească;
dece nu ai se întind braţe du-
ioase de frate; de ce norodul ro-
mân basarabean zace într-o apa-
tie neagră vecină cu agonia; de
ce acolo în ultimii douăzeci de
ani nu s'a mai ridicat nici un
poet, nici un prozator, nici un
cugător capabil să zgîndue, să
ilumineze şi să înalţe.

Cînd v'am spus că Basarabia
e complet înăbuşită de parazi-
tara semăntie izraelitană, a-ţi
înţeles tot restul.
A-ţi înţeles de ce acolo nu
mai pulsează, puternică şi libe-
ră, viaţa culturală românească;
dece nu ai se întind braţe du-
ioase de frate; de ce norodul ro-
mân basarabean zace într-o apa-
tie neagră vecină cu agonia; de
ce acolo în ultimii douăzeci de
ani nu s'a mai ridicat nici un
poet, nici un prozator, nici un
cugător capabil să zgîndue, să
ilumineze şi să înalţe.

În plus totuşi aceşti înalţi dem-
natori, au obligaţia fermă şi
inimabilă de a veghea ca fraudele
fiscale ale tîrînilor, ca jafurile lor
infame, ca afacerile lor verzoase, să
nu fie urmărite şi demasate de că-
tre organele administrative şi po-
liceşti prea zelose.

În plus totuşi aceşti înalţi dem-
natori, au obligaţia fermă şi
inimabilă de a veghea ca fraudele
fiscale ale tîrînilor, ca jafurile lor
infame, ca afacerile lor verzoase, să
nu fie urmărite şi demasate de că-
tre organele administrative şi po-
liceşti prea zelose.

DAR BASARABIA TREBUE RECUPERITA

Şi recuperată cît mai rapid, cît
mai complet, cît mai adînc.

Pentru aceasta e nevoie să schim-

basarabia de aşideri, era vir-
gină culturalmente. Răzbiul şi
maziliile ei, şmănaşi şi astăzi
până aproape de Cetatea Albă
— la Olăneşti de pildă — vor-
besc o moldovenească cu par-
fume de cronici şi de psaltri ve-
chi ce emponaiează pe orice en-
ciclopădă, iar poporul nu l-a
lăsat vîna creaţiune atunci

Pe de altă parte, ca jidani în
bul s'a fîchidă repede, mîncă
fără mişă discuti. S'a mîncă
deasupra în ultima vreme de
absoluţi urgenţa de a demar-
na tara de jidani cari au a-
frondat în tara dăru şi au pro-
clamat de acord cu o asvîră
surdă. Mai mult încă: a-
să se le facem pe plac al
cineci este de mil de mîncă şi pe-
cuate cari au pătruns în gura
re, prin fraudă, izgoni în a-
prin Galia, Velihorova şi în par-
na, iar pe cel rămas al jidani: Ne-
tuşelău! că el sunt mîncă
noastre, nu stăpîni ei. S'a
toleră pe cari suntem la-
acotem afară de urechi, la
mîle semn de obîrzărie.

Mă conţeste o mare
emotie, ori de cîte ori
şi constat că acest
scriu aci la Bucureşti
simt acum ca un imperativ
bil imperativ cultural şi
obscur dar permanent
către conştiinţa celor
unui sătean basarabean
Căci voluptatea
mîndria de a se sim-
mîn, setea aprigă de
independenţă, nu s'a
încă din sufletul cele
borăşi din Codreani
potrivă, încep să
suflete acum mai pu-
de cît orîcînd. Al-
aripa de arhanghel
hului legionar, elect
de cîntecetele în cari
preamărit Stefan Vo-
Moldovei, îmblă-
scurile tari ale sa-
răne moldave, în
ştii fraţi basarabe-
că iarăşi cu tăcut
drie fruntes lor de
către luminosa de
Domnului. Înimile
în galop, în acelaşi
Jelios cu al Români-
pretutindeni, plămă-
sorb cu putere tăria
ta pe care-o respiră
Tigheciului în ete-
ochii lor — între
time mare de ochi
tri şi astăzi — scapă
gere spre dusman; iar
nile lor înăştră
şi de sapă, se strîna
visiv pe mînerul
snade invizibile.

Aşa s'au ridicat ei
cîteva sute de ani
va turcilor şi-a tă-
aşă se ridică acum în
triva jidanilor; aşă se
ridică mîine, cu acela
lucinant automatism
rîmnică gesturilor lor
rice împotriva Antih
lui roşu, pe care-l sin-
pîtit aci, acum după
tite invizibile ale Infe-
lui, peste fluviu, la po-
le cetăţilor guvernale
ierii de pîrcălabi.

NICOLAE BOGDAN

Al. Mateevici

Bardul Basarabiei

Din trupul tradit al Basarabiei,
cut buchisind pe "Albina" şi a pă-
strat tot timpul legături cu publi-
caşile şi mîscarea literară de din-
coace de Prut. Contactul lui cu cul-
tura românească, l-a făcut să simtă
spiritul neos românesc tălmăcit în
versurile neîntrecute ale lui Emi-
nescu şi Coşbuc.

Din poezia lor a luat dolişia caldă
şi demoaşă, dîndu-î o notă proprie
mai pasuică şi duhovnicească.
Într-o structură românească a ver-
bului lui care cuprinde toată istoria
bătăliilor de argie şi săpături
morminte a ţării noastre.
În Bugeac, la Căneni
Dorm strămoşii moldoveni.
Numai pîstro de mormînt.
Alteori un abor de aspră vijelie
se desprinde din sufletul lui;
Hăi, măi frate hai, măi frate,
Zorile s'apîrind.
Hăi să căutăm dreptate,
Voe şi pîmînt.
«Cîntecul zorilor» samănă cu te-
lografii focurilor aprinse din cul-

me 'n calme şi care anunţau pier-
şul în vremurile vechi. Dineolo
de holde răsturnate de plugul mo-
dovenilor, poetul, cînd a scris «Pu-
gărit-au viaţa toată, şiam muncit
noi rău» şi-a trimis din depărtări
geografice, prezenţa lui sufletească
în brazda românească.

Suflet plin de pacea cerului, l-a
căutat pe Dumnezeu în pop şi în na-
tura infurată, dar l-a găsit, blind
şi larg cum şi-l închipuie creştinul,
în înăş tîna de vecernie a gîndu-
rilor lui.

Dar Al. Mateevici e mare, e urias
şi s'a cucerit stîma literaturii noa-
stre prin cea mai caldă şi totuşi cea
mai energică odă ce s'a ridicat
«Limbel noastre»:
Limba noastră-i graiul pîinii,
Cînd de vînt se mişcă vara:
În rostirea ei, bătrîni
Cu sudori sfîşit-au ţara.
Sau:
Limba noastră-i limbă sfîntă
Limba vechilor cazanii.
Care-o plîng şi care-o cîntă
Pe la vatra lor ţărăni.

În carnea ţării, numai unul a mai
seris cu aşta sfîntenie, cu har de
evangelhă, cu pana muiată în mi-
racol:
Alexu Russo.

Alex. Mateevici se întîlneşte cu el
într-această Basarabie de origini.
Amîndoi au scris cele mai dulo-
ase împărat ţării.
«Cîntarea României» — «Limba
noastră».
Pentru că Basarabia şi-a legat
fiinţa ei de fiinţa etnică a ţării,
totmai în jarul istoriei.
Marele ei bard — Alex. Mate-
evici — l-a evine această închinare
chiar după 21 de ani dela moartea
lui.

Dar marii făclieri ai slovei şi al
versului trebue orîndi cîştiti.

Ion Băleanu

Inscripţie română găsită la Cetatea Albă

Biserica armenască de la Cetatea Albă
zidită între 1447 şi 1475

